

საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმა (NAP)

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს (MEPA) კლიმატის ცვლილების
სამმართველოს (CCD) სამდივნო სახელმძღვანელო და მმართველობის ანგარიში

*MEPA-ს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო
ფუნქციის სახელმძღვანელო და ინსტიტუციური
მმართველობის შეფასების ანგარიში*

პროექტი: შესაძლებლობების გაძლიერება საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის პროცესის
მხარდასაჭერად

ჩასაბარებელი შედეგი 3.1.1.2 e | ქმედება 2.5

მომზადებულია: ა(ა)იპ „ეკოტონი“

წარდგენილია: სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში (EIEC), საქართველოს გარემოს
დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (MEPA)

ვერსია 1.0 | თბილისი, 2026

დოკუმენტის შესახებ მონაცემები

დოკუმენტის დასახელება	MEPA-ს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) სამდივნო სახელმძღვანელო და მმართველობის ანგარიში
ჩასაბარებელი შედეგის კოდი	3.1.1.2 e (ქმედება 2.5)
პროექტი	შესაძლებლობების გაძლიერება საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის პროცესის მხარდასაჭერად
დამკვეთი / მიმღები	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი (EIEC); გარემოსა და კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის დეპარტამენტი (MEPA)
დონორები / პარტნიორები	კლიმატის მწვანე ფონდი (GCF) - დონორი; გაეროს გარემოს დაცვის პროგრამა (UNEP) - განმახორციელებელი
შემსრულებელი	ა(ა)იპ „ეკოტონი“
დაკავშირებული დოკუმენტები	დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის გეგმა (SEP, 3.1.1.2 a); სტრატეგიული საგზაო რუკა და კომუნიკაციის სტრატეგია (3.1.1.2 b); სამუშაო ჯგუფების ტექნიკური დავალებები (3.1.1.2 c)
ვერსია / სტატუსი	1.0 / სამუშაო ვერსია შესათანხმებლად

დოკუმენტი მომზადებულია ა(ა)იპ „ეკოტონი“-ის მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს (MEPA) სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის (EIEC) პროექტის - „შესაძლებლობების გაძლიერება საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის პროცესის მხარდასაჭერად“ - ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება გაეროს გარემოს დაცვის პროგრამის (UNEP) და კლიმატის მწვანე ფონდის (GCF) მხარდაჭერით. დოკუმენტში წარმოდგენილი მოსაზრებები, შეფასებები და დასკვნები ეკუთვნის ავტორთა ჯგუფს და შესაძლოა არ ასახავდეს პროექტის განხორციელებაში ჩართული ინსტიტუციებისა და დონორი ორგანიზაციების ოფიციალურ პოზიციას.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს „ცოცხალ დოკუმენტს“ და განახლდება NAP-ის პროცესის შემდგომ ეტაპებზე მიღებული გამოცდილებისა და უკუკავშირის შესაბამისად. ყოველი განახლება აისახება ვერსიის ნომერსა და თარიღში.

აბრევიატურები

აბრევიატურა	განმარტება
CCC	კლიმატის ცვლილების საბჭო
CCD	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (MEPA)
EIEC	გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი
GCF	კლიმატის მწვანე ფონდი
GESI	გენდერული თანასწორობა და სოციალური ინკლუზია
GIS	გეოინფორმაციული სისტემა
M&E	მონიტორინგი და შეფასება
MEPA	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
NAP	ადაპტაციის ეროვნული გეგმა
NAP-MIS	NAP Management Information System — NAP-ის მართვის საინფორმაციო სისტემა
NDC	ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილი
SOP	სტანდარტული საოპერაციო პროცედურები
ToR	ტექნიკური დავალება (Terms of Reference)
UNEP	გაეროს გარემოს დაცვის პროგრამა
UNFCCC	გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენცია

სარჩევი

დოკუმენტის შესახებ მონაცემები	2
აბრევიატურები.....	3
სარჩევი.....	4
შესავალი.....	6
1. კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლი კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) მმართველობის სისტემაში.....	8
2. სამდივნო ფუნქციის ძირითადი პრინციპები.....	8
კოორდინაცია.....	9
ანგარიშვალდებულება.....	9
გამჭვირვალობა.....	9
შედეგებზე ორიენტაცია.....	9
ინსტიტუციური მდგრადობა	9
3. ეროვნული ადაპტაციის გეგმის (NAP) ეტაპების მიხედვით ფუნქციების განაწილება.....	9
4. კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სხდომების ორგანიზება და მხარდაჭერა	10
5. გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგი და ანგარიშგება	11
6. სამუშაო ჯგუფებთან თანამშრომლობა და კოორდინაცია	11
7. ცოდნის მართვა და ინსტიტუციური მეხსიერების შენარჩუნება	12
8. ნაწილი I-ის დასკვნა.....	13
9. შეფასების მიზანი და ამოცანები.....	14
10. არსებული ინსტიტუციური შესაძლებლობების შეფასება	14
10.1. ინსტიტუციური მანდატი და პოლიტიკის კოორდინაციის გამოცდილება.....	14
10.2. საერთაშორისო პროცესებთან თანამშრომლობის შესაძლებლობა	15
10.3. უწყებათაშორისი კოორდინაციის გამოცდილება.....	15
10.4. კლიმატის პოლიტიკისა და ადაპტაციის საკითხებზე დაგროვილი ცოდნა.....	15
10.5. CCC-ის მხარდაჭერის პოტენციალი.....	15
10.6. განვითარების შესაძლებლობები.....	16
11. შესაძლებლობების გაძლიერების პრიორიტეტული მიმართულებები.....	16
11.1. ადამიანური რესურსების გაძლიერება	16
11.2. ციფრული შესაძლებლობების გაძლიერება - NAP-MIS	17
11.3. ტექნიკური და ანალიტიკური შესაძლებლობების გაძლიერება.....	17
12. ფუნქციების გამიჯვნა NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების ეტაპებზე.....	18
13. ინსტიტუციური მდგრადობის უზრუნველყოფა	19
14. განვითარების პერსპექტივები	19
15. საერთო დასკვნა	20
დანართი 1. CCC-ის სხდომის დღის წესრიგის შაბლონი	21
სხდომის მიზანი	21

დღის წესრიგი.....	21
სხდომისთვის მოსამზადებელი მასალები.....	21
დანართი 2. CCC-ის გადაწყვეტილებების მონიტორინგის რეესტრის შაბლონი	22
სტატუსების განმარტება.....	22
დანართი 3. CCC-ის წლიური სამუშაო გეგმის შაბლონი	23
წლიური პრიორიტეტები.....	23
სამუშაო გეგმა	23
დანართი 4. სამუშაო ჯგუფის მოკლე ანგარიშის შაბლონი	24
1. საანგარიშო პერიოდში განხილული საკითხები.....	24
2. ძირითადი რეკომენდაციები	24
3. NAP-ის განხორციელებასთან დაკავშირებული პროგრესი.....	24
4. გამოვლენილი გამოწვევები.....	24
5. საკითხები, რომლებიც საჭიროებს CCC-ის განხილვას	24
დანართი 5. მოკლე პოლიტიკის ცნობის შაბლონი CCC-სთვის.....	25
1. საკითხის მოკლე აღწერა	25
2. კავშირი NAP-ის განხორციელებასთან	25
3. ძირითადი მიგნებები	25
4. გადასაწყვეტი საკითხი	25
5. რეკომენდებული შემდგომი ნაბიჯები.....	25
დანართი 6. შესაძლებლობების ხარვეზების შეფასების მატრიცა (Capacity Gap Assessment Matrix).....	26
დანართი 7. ფუნქციების განაწილების მატრიცა NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების ეტაპებზე	27
დანართი 8. CCD-ის შესაძლებლობების გაძლიერების სამოქმედო გეგმა	28
დანართი 9. NAP-MIS (NAP Management Information System) სისტემის კონცეპტუალური ჩარჩო	29
მიზანი	29
ძირითადი ფუნქციური კომპონენტები	29

შესავალი

საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) შემუშავება და შემდგომი განხორციელება წარმოადგენს ქვეყნის კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის პოლიტიკის განვითარების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პროცესს. NAP-ის მიზანია კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების მიმართ ქვეყნის მდგრადობის გაძლიერება, მოწყვლადობის შემცირება და ადაპტაციის საკითხების ინტეგრირება ეროვნულ, სექტორულ და ადგილობრივ განვითარების პროცესებში.

საერთაშორისო გამოცდილება ცხადყოფს, რომ ადაპტაციის ეროვნული გეგმების ეფექტიანობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული არა მხოლოდ დოკუმენტის შინაარსობრივ ხარისხზე, არამედ იმ ინსტიტუციური მექანიზმების ეფექტიანობაზე, რომლებიც უზრუნველყოფენ მისი განხორციელების კოორდინაციას, პროგრესის მონიტორინგს, ანგარიშგებასა და პერიოდულ განახლებას. შესაბამისად, NAP-ის პროცესის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია ისეთი მმართველობის სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც ხელს შეუწყობს მრავალსექტორული თანამშრომლობის ეფექტიან ორგანიზებას და გადაწყვეტილებების თანმიმდევრულ განხორციელებას.

ამ პროცესში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC), რომელიც წარმოადგენს კლიმატის პოლიტიკის მაღალი დონის საკოორდინაციო პლატფორმას და უზრუნველყოფს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ეროვნული პოლიტიკის საკითხების განხილვასა და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მხარდაჭერას. საბჭოს ეფექტიანი ფუნქციონირება მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია იმ ინსტიტუციურ მექანიზმებზე, რომლებიც უზრუნველყოფენ საბჭოს საქმიანობის ორგანიზებას, ინფორმაციის კონსოლიდაციას, სამუშაო ჯგუფების საქმიანობის კოორდინაციას, გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგსა და სხვადასხვა უწყებებს შორის ეფექტიან თანამშრომლობას.

აღნიშნული ფუნქციების განხორციელებისათვის ცენტრალურ როლს ასრულებს კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD), რომელიც წარმოადგენს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს კლიმატის პოლიტიკის მიმართულებით პასუხისმგებელ სტრუქტურულ ერთეულს და ახორციელებს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციას.

წინამდებარე დოკუმენტი აერთიანებს ორ ურთიერთდაკავშირებულ ნაწილს. ნაწილი I წარმოადგენს სამდივნო ფუნქციის სახელმძღვანელოს, რომელიც განსაზღვრავს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლს, პასუხისმგებლობებს, ფუნქციებსა და სამუშაო პრინციპებს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) მხარდაჭერის პროცესში. ნაწილი II წარმოადგენს მმართველობის შეფასების ანგარიშს, რომელიც ანალიზებს CCD-ის არსებულ ინსტიტუციურ შესაძლებლობებს და განსაზღვრავს იმ ღონისძიებებს, რომლებიც აუცილებელია სამდივნო ფუნქციის ეფექტიანი და მდგრადი განხორციელებისთვის.

დოკუმენტის ორივე ნაწილი ეფუძნება ერთსა და იმავე ინსტიტუციურ ლოგიკას და ერთმანეთს ავსებს: სახელმძღვანელო (ნაწილი I) სცემს პასუხს კითხვას „რა უნდა გააკეთოს CCD-მ სამდივნო ფუნქციის ფარგლებში“, ხოლო მმართველობის ანგარიში (ნაწილი II) სცემს პასუხს კითხვას „რა შესაძლებლობები აქვს ამჟამად CCD-ს აღნიშნულის უზრუნველსაყოფად და რა დამატებითი საჭიროებები აქვს“.

დოკუმენტის მიზანი და დანიშნულება

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) სამდივნო ფუნქციის განხორციელების ერთიანი ინსტიტუციური და საოპერაციო ჩარჩოს განსაზღვრა, რომელიც უზრუნველყოფს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობის ეფექტიან მხარდაჭერას და ხელს უწყობს საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) განხორციელების პროცესის კოორდინაციას.

დოკუმენტი ემსახურება ოთხ ძირითად მიზანს:

- კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლისა და პასუხისმგებლობების მკაფიო განსაზღვრა კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობის მხარდაჭერის პროცესში;
- საერთო მიდგომების ჩამოყალიბება საბჭოს სხდომების ორგანიზების, სამუშაო ჯგუფების კოორდინაციის, ინფორმაციის კონსოლიდაციის, გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგისა და ანგარიშების მიმართულებით;
- კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) არსებული ინსტიტუციური შესაძლებლობების ობიექტური შეფასება და შესაძლებლობების გაძლიერების პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიცირება;
- სამდივნო ფუნქციის ინსტიტუციური მდგრადობის საფუძვლის შექმნა, რათა NAP-ის პროცესის ფარგლებში დაგროვილი გამოცდილება, ინსტრუმენტები და სამუშაო პრაქტიკა ინტეგრირდეს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ყოველდღიურ საქმიანობაში.

დოკუმენტი განკუთვნილია კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) თანამშრომლებისთვის, კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) წევრებისთვის, სამუშაო ჯგუფების წარმომადგენლებისთვის, MEPA-ის ხელმძღვანელობისთვის და სხვა იმ უწყებებისათვის, რომლებიც ჩართული არიან NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების პროცესში.

ნაწილი I

CCD-ის სამდივნო ფუნქციის სახელმძღვანელო

1. კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლი კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) მმართველობის სისტემაში

საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) განხორციელება ეფუძნება მრავალსექტორულ თანამშრომლობას, რაც მოითხოვს სხვადასხვა უწყების, სექტორისა და დაინტერესებული მხარის კოორდინირებულ მოქმედებას. ასეთ პირობებში აუცილებელია არსებობდეს ინსტიტუციური ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს პროცესის უწყვეტობას, ინფორმაციის ნაკადების მართვასა და გადაწყვეტილებების მხარდაჭერას. ამ კონტექსტში კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) წარმოადგენს NAP-ის მმართველობის სისტემის ერთ-ერთ ძირითად ინსტიტუციურ რგოლს.

კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლი არ უნდა განიხილებოდეს მხოლოდ როგორც ადმინისტრაციული მხარდაჭერა. სამდივნო ფუნქციის განხორციელებისას იგი ასრულებს კოორდინაციის, ინფორმაციის კონსოლიდაციის, პროგრესის მონიტორინგისა და ინსტიტუციური მეხსიერების შენარჩუნების ფუნქციებს.

სამდივნო ფუნქციის ფარგლებში კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD):

- უზრუნველყოფს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობის ორგანიზაციულ და შინაარსობრივ მხარდაჭერას;
- კოორდინაციას უწევს საბჭოს სხდომების მომზადებას;
- უზრუნველყოფს სამუშაო ჯგუფებიდან და სექტორული უწყებებიდან მიღებული ინფორმაციის კონსოლიდაციას;
- მხარს უჭერს საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგს;
- ხელს უწყობს NAP-ის განხორციელების პროგრესის შეფასებას;
- ამზადებს საბჭოსთვის საჭირო საინფორმაციო და ანალიტიკურ მასალებს;
- უზრუნველყოფს ინსტიტუციური ცოდნისა და გამოცდილების შენარჩუნებას.

აღნიშნული ფუნქციები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ხდება NAP-ის განხორციელების ეტაპზე, როდესაც იზრდება როგორც ინფორმაციის მოცულობა, ისე კოორდინაციისა და ანგარიშგების საჭიროება.

2. სამდივნო ფუნქციის ძირითადი პრინციპები

კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) მიერ კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის განხორციელება უნდა ეფუძნებოდეს რამდენიმე ძირითად პრინციპს, რომლებიც უზრუნველყოფს პროცესის ეფექტიანობას, გამჭვირვალობასა და მდგრადობას.

კოორდინაცია

კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) უზრუნველყოფს ეფექტიან თანამშრომლობას კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC), სექტორულ სამუშაო ჯგუფებს, სახელმწიფო უწყებებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს შორის. სამდივნო ფუნქციის განხორციელებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ინფორმაციის დროულ გაცვლას და საერთო პრიორიტეტების შეთანხმებას.

ანგარიშვალდებულება

საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები უნდა იყოს დაკავშირებული მკაფიო პასუხისმგებლობებთან, განსაზღვრულ ვადებთან და შესრულების მონიტორინგის მექანიზმებთან. სამდივნო ფუნქცია ხელს უნდა უწყობდეს გადაწყვეტილებების შესრულების შესახებ ანგარიშვალდებულების გაძლიერებას.

გამჭვირვალობა

საბჭოს საქმიანობის მხარდაჭერის პროცესში გამოყენებული ინფორმაცია უნდა იყოს სანდო, დროული და ხელმისაწვდომი. გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში გამოყენებული მასალები უნდა ეფუძნებოდეს მტკიცებულებებსა და დადასტურებულ მონაცემებს.

შედეგებზე ორიენტაცია

სამდივნო ფუნქციის განხორციელება უნდა იყოს ორიენტირებული არა მხოლოდ პროცესების ადმინისტრირებაზე, არამედ NAP-ის განხორციელების ხელშეწყობაზე და კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის მიმართულებით მიღწეული შედეგების მხარდაჭერაზე.

ინსტიტუციური მდგრადობა

სამდივნო ფუნქცია უნდა იყოს ინტეგრირებული კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ყოველდღიურ საქმიანობაში და არ უნდა იყოს დამოკიდებული მხოლოდ პროექტის ფარგლებში ჩართულ გარე ექსპერტებზე. ყველა ძირითადი პროცესი, ინსტრუმენტი და ცოდნა უნდა დარჩეს სამინისტროს სისტემაში.

3. ეროვნული ადაპტაციის გეგმის (NAP) ეტაპების მიხედვით ფუნქციების განაწილება

NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების ეტაპებზე კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) და კონსულტანტთა გუნდის როლები განსხვავებულია. შემუშავების ეტაპზე ძირითადი ტექნიკური პასუხისმგებლობა ეკისრება კონსულტანტთა გუნდს, ხოლო კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) უზრუნველყოფს პროცესის ინსტიტუციურ კოორდინაციას, კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) მხარდაჭერას და უწყებებთან კომუნიკაციას.

კონსულტანტთა გუნდი ამ ეტაპზე ამზადებს საჭირო ანალიზებს, მეთოდოლოგიურ მასალებს, კლიმატის რისკებისა და მოწყვლადობის შეფასებებს, სექტორულ რეკომენდაციებს და NAP-ის დოკუმენტის სამუშაო ვერსიებს. კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) კი

უზრუნველყოფს, რომ ეს ტექნიკური შედეგები განხილულ იქნეს შესაბამის უწყებებთან, სამუშაო ჯგუფებთან და კლიმატის ცვლილების საბჭოსთან (CCC).

NAP-ის დამტკიცებისა და განხორციელების ეტაპზე წამყვანი როლი ეტაპობრივად გადადის კლიმატის ცვლილების სამმართველოზე (CCD). ამ ეტაპზე მისი ძირითადი ფუნქციაა NAP-ის განხორციელების კოორდინაცია, პასუხისმგებელი უწყებებისგან ინფორმაციის მიღება და კონსოლიდაცია, პროგრესის მონიტორინგის მხარდაჭერა, ანგარიშგება და კლიმატის ცვლილების საბჭოსთვის (CCC) გადაწყვეტილებებისთვის საჭირო ინფორმაციის მომზადება.

კონსულტანტთა გუნდის როლი ამ ეტაპზე მცირდება და საჭიროების შემთხვევაში შემოიფარგლება მიზნობრივი ტექნიკური დახმარებით, სპეციალიზებული ექსპერტიზითა და ცოდნის გადაცემით. ამ მიდგომის მთავარი მიზანია, რომ NAP-ის შემუშავების პროცესში შექმნილი ცოდნა, მეთოდოლოგიები, ანგარიშგების ფორმატები და მონიტორინგის ინსტრუმენტები ეტაპობრივად გადავიდეს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) პრაქტიკულ გამოყენებაში და პროექტის დასრულების შემდეგ უზრუნველყოფილი იყოს პროცესის ინსტიტუციური უწყვეტობა.

4. კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სხდომების ორგანიზება და მხარდაჭერა

კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) ეფექტიანი საქმიანობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული სხდომების სათანადო დაგეგმვაზე, მომზადებასა და შემდგომი გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგზე. აღნიშნულ პროცესში კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD), როგორც საბჭოს სამდივნო, ასრულებს ცენტრალურ საკოორდინაციო ფუნქციას.

საბჭოს სხდომები უნდა წარმოადგენდეს არა მხოლოდ ინფორმაციის გაზიარების პლატფორმას, არამედ გადაწყვეტილებების მიღებისა და NAP-ის განხორციელების პროგრესის შეფასების მექანიზმს. შესაბამისად, თითოეული სხდომა უნდა იყოს სათანადოდ მომზადებული, მკაფიო დღის წესრიგითა და გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭირო ანალიტიკური მასალებით უზრუნველყოფილი.

კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) პასუხისმგებელია სხდომების მომზადებისა და ორგანიზების სრულ ციკლზე, რაც მოიცავს:

- სხდომის ჩატარების თარიღისა და ფორმატის შეთანხმებას;
- დღის წესრიგის პროექტის მომზადებას;
- სამუშაო ჯგუფებისა და პასუხისმგებელი უწყებებისგან საჭირო ინფორმაციის მიღებას;
- განსახილველი საკითხების შესახებ ანალიტიკური და საინფორმაციო მასალების კონსოლიდაციას;
- სხდომის მასალების წევრებისთვის წინასწარ გავრცელებას;
- სხდომის ოქმის მომზადებას;

- მიღებული გადაწყვეტილებების რეგისტრაციასა და შემდგომ მონიტორინგს.

სხდომების მომზადების პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს განსახილველი საკითხების ხარისხს. საბჭოს დღის წესრიგში შეტანილი საკითხები უნდა ეფუძნებოდეს ფაქტობრივ მონაცემებს, პროგრესის შეფასებებსა და სამუშაო ჯგუფების მიერ წარმოდგენილ რეკომენდაციებს. კლიმატის ცვლილების სამმართველომ (CCD) ასევე უნდა უზრუნველყოს, რომ საბჭოს გადაწყვეტილებები იყოს მკაფიო, განხორციელებადი და დაკავშირებული კონკრეტულ პასუხისმგებელ უწყებებთან, შესრულების ვადებთან და შემდგომი მონიტორინგის მექანიზმებთან. საბჭოს თითოეული სხდომის შემდეგ კლიმატის ცვლილების სამმართველომ (CCD) უნდა განახლოს გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგის რეესტრი და უზრუნველყოს შესაბამისი უწყებების ინფორმირება შემდგომი ქმედებების შესახებ.

5. გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგი და ანგარიშგება

კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობის ეფექტიანობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული არა მხოლოდ გადაწყვეტილებების მიღებაზე, არამედ მათ პრაქტიკულ განხორციელებასა და პროგრესის რეგულარულ შეფასებაზე. შესაბამისად, სამდივნო ფუნქციის ერთ-ერთ ძირითად კომპონენტს წარმოადგენს გადაწყვეტილებების შესრულების მონიტორინგისა და ანგარიშგების პროცესის კოორდინაცია.

კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD), როგორც საბჭოს სამდივნო, უზრუნველყოფს საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების სისტემურ აღრიცხვას, შესრულების სტატუსის პერიოდულ განახლებას და შესაბამისი უწყებებისგან პროგრესის შესახებ ინფორმაციის მიღებას. მონიტორინგის პროცესი უნდა ეფუძნებოდეს მკაფიო პასუხისმგებლობებს, განსაზღვრულ ვადებსა და შესრულების გაზომვად შედეგებს.

ამ მიზნით კლიმატის ცვლილების სამმართველომ (CCD) უნდა უზრუნველყოს:

- გადაწყვეტილებების რეესტრის წარმოება;
- პასუხისმგებელი უწყებებისა და საკონტაქტო პირების იდენტიფიცირება;
- შესრულების ვადების აღრიცხვა;
- პროგრესის შესახებ ინფორმაციის პერიოდული შეგროვება;
- შესრულების სტატუსის შეფასება;
- საბჭოსათვის პროგრესის ანგარიშების მომზადება.

ანგარიშგების პროცესი უნდა იყოს რეგულარული, სტრუქტურირებული და ორიენტირებული არა მხოლოდ განხორციელებულ აქტივობებზე, არამედ მიღწეულ შედეგებსა და გამოვლენილ გამოწვევებზე.

6. სამუშაო ჯგუფებთან თანამშრომლობა და კოორდინაცია

სამუშაო ჯგუფები წარმოადგენენ კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) ტექნიკურ საფუძველს და მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ როგორც NAP-ის შემუშავების, ასევე მისი განხორციელების პროცესში. კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD), როგორც საბჭოს სამდივნო, წარმოადგენს დამაკავშირებელ რგოლს საბჭოსა და სამუშაო ჯგუფებს შორის.

სამუშაო ჯგუფებთან თანამშრომლობის ძირითადი მიზანია:

- სექტორული ცოდნისა და გამოცდილების გამოყენება;
- NAP-ის განხორციელების პროცესში გამოწვევების იდენტიფიცირება;
- პროგრესის შეფასების მხარდაჭერა;
- რეკომენდაციების შემუშავება;
- უწყებათაშორისი თანამშრომლობის გაძლიერება.

სამუშაო ჯგუფების საქმიანობა უნდა ეფუძნებოდეს რეგულარულ კომუნიკაციას, მკაფიო სამუშაო გეგმებსა და შედეგებზე ორიენტირებულ მიდგომას. NAP-ის განხორციელების ეტაპზე სამუშაო ჯგუფები ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნეს როგორც პროგრესის შეფასების, მონაცემების გადამოწმებისა და სექტორული გამოწვევების განხილვის პლატფორმა.

7. ცოდნის მართვა და ინსტიტუციური მეხსიერების შენარჩუნება

საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) შემუშავებისა და განხორციელების პროცესში დაგროვდება მნიშვნელოვანი მოცულობის ინფორმაცია, მონაცემები, ანალიტიკური მასალები, მეთოდოლოგიური დოკუმენტები და პრაქტიკული გამოცდილება. აღნიშნული რესურსების შენარჩუნება და ეფექტიანი გამოყენება წარმოადგენს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ფუნქციას.

საერთაშორისო პრაქტიკა აჩვენებს, რომ კლიმატის პოლიტიკის სფეროში ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევა არის ცოდნის დაკარგვა პერსონალის ცვლილების, პროექტების დასრულების ან ინსტიტუციური რეფორმების შედეგად. კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) უნდა უზრუნველყოს:

- ძირითადი დოკუმენტების ცენტრალიზებული არქივის წარმოება;
- მეთოდოლოგიური მასალების შენარჩუნება;
- სამუშაო ჯგუფების მიერ მომზადებული დოკუმენტების სისტემატიზაცია;
- მონაცემთა ბაზების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;
- მიღებული გამოცდილებისა და საუკეთესო პრაქტიკის დოკუმენტირება;
- ახალი თანამშრომლებისათვის ცოდნის გადაცემის მექანიზმების ჩამოყალიბება.

აღნიშნული მიდგომა ხელს შეუწყობს არა მხოლოდ მიმდინარე პროცესების ეფექტიან განხორციელებას, არამედ მომავალში NAP-ის განახლების, მონიტორინგისა და შეფასების პროცესების მხარდაჭერას.

8. ნაწილი I-ის დასკვნა

კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) ეფექტიანი ფუნქციონირება წარმოადგენს საქართველოს კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის პოლიტიკის წარმატებით განხორციელების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან წინაპირობას. კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) მიერ სამდივნო ფუნქციის განხორციელება არ შემოიფარგლება მხოლოდ ადმინისტრაციული მხარდაჭერით - სამმართველო ასრულებს კოორდინაციის, ინფორმაციის კონსოლიდაციის, პროგრესის მონიტორინგის, ანგარიშგებისა და ინსტიტუციური ცოდნის შენარჩუნების მნიშვნელოვან ფუნქციებს, რაც უზრუნველყოფს საბჭოს საქმიანობის ეფექტიანობას და NAP-ის პროცესის მდგრადობას.

წინამდებარე თავებში განსაზღვრული პრინციპები, ფუნქციები და სამუშაო მიდგომები ქმნის საფუძველს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობის უფრო სისტემური, გამჭვირვალე და შედეგებზე ორიენტირებული მხარდაჭერისათვის. შემდეგ, ნაწილი II-ში, დოკუმენტი განიხილავს, თუ რამდენად მზად არის CCD ამჟამად ამ ფუნქციების შესასრულებლად და რა ღონისძიებებია საჭირო მისი შესაძლებლობების შემდგომი გასაძლიერებლად.

ნაწილი II

CCD-ის მმართველობის შეფასების ანგარიში

9. შეფასების მიზანი და ამოცანები

წინამდებარე შეფასების მთავარი მიზანია კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ინსტიტუციური შესაძლებლობების ანალიზი და იმ ღონისძიებების განსაზღვრა, რომლებიც აუცილებელია კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის სრულფასოვანი განხორციელებისთვის — ანუ ნაწილი I-ში აღწერილი როლის პრაქტიკული შესრულებისთვის.

შეფასება ეფუძნება იმ პრინციპს, რომ NAP-ის განხორციელების წარმატება დამოკიდებულია არა მხოლოდ ტექნიკურ ანალიტიკურ შესაძლებლობებზე, არამედ ეფექტიან კოორდინაციაზე, ანგარიშგებაზე, მონიტორინგსა და ინსტიტუციურ მდგრადობაზე. შეფასების ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო შემდეგ საკითხებს:

- კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) მიმდინარე ინსტიტუციური როლის შეფასებას;
- არსებული შესაძლებლობებისა და ძლიერი მხარეების ანალიზს;
- NAP-ის განხორციელების ეტაპზე მოსალოდნელი დამატებითი ფუნქციების შეფასებას;
- ადამიანური, ტექნიკური და ციფრული რესურსების საჭიროებების განსაზღვრას;
- შესაძლებლობების განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიცირებას;
- ინსტიტუციური მდგრადობის უზრუნველყოფის მექანიზმების განსაზღვრას.

შეფასების საბოლოო მიზანია ისეთი რეკომენდაციების ჩამოყალიბება, რომლებიც ხელს შეუწყობს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) შესაძლებლობების გაძლიერებას NAP-ის განხორციელების სრული ციკლის მხარდასაჭერად.

10. არსებული ინსტიტუციური შესაძლებლობების შეფასება

შეფასების შედეგად დადგინდა, რომ კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) წარმოადგენს საქართველოს კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის სფეროში ერთ-ერთ ყველაზე გამოცდილ და ინსტიტუციურად გამართულ სტრუქტურულ ერთეულს. სამმართველოს გააჩნია როგორც ეროვნული პოლიტიკის დონეზე მუშაობის, ასევე საერთაშორისო კლიმატურ პროცესებში მონაწილეობის მნიშვნელოვანი გამოცდილება, რაც ქმნის მყარ საფუძველს კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის ეფექტიანი შესრულებისთვის.

10.1. ინსტიტუციური მანდატი და პოლიტიკის კოორდინაციის გამოცდილება

CCD ფლობს მკაფიო ინსტიტუციურ მანდატს კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის მიმართულებით. სამმართველო ჩართულია კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ეროვნული პოლიტიკის, სტრატეგიული დოკუმენტებისა და საერთაშორისო

ვალდებულებების კოორდინაციაში, რაც მას ანიჭებს უნიკალურ პოზიციას სხვადასხვა სექტორსა და ინსტიტუციას შორის თანამშრომლობის ხელშეწყობისთვის. სამმართველოს მრავალწლიანი გამოცდილება გააჩნია კლიმატის პოლიტიკის დაგეგმვის, უწყებათაშორისი კონსულტაციების, საერთაშორისო მოლაპარაკებებისა და ეროვნული ანგარიშგების პროცესების კოორდინაციაში.

10.2. საერთაშორისო პროცესებთან თანამშრომლობის შესაძლებლობა

CCD მრავალი წლის განმავლობაში წარმოადგენს საქართველოს ძირითად საკონტაქტო სტრუქტურას კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ საერთაშორისო პროცესებში. სამმართველოს აქვს პრაქტიკული გამოცდილება:

- UNFCCC-ის პროცესებში მონაწილეობის;
- ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის (NDC) პროცესის მხარდაჭერის;
- კლიმატის ცვლილების შესახებ ეროვნული ანგარიშების მომზადების;
- საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობის;
- დონორული პროგრამებისა და ინიციატივების კოორდინაციის მიმართულებით.

აღნიშნული გამოცდილება ქმნის მნიშვნელოვან საფუძველს NAP-ის პროცესის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

10.3. უწყებათაშორისი კოორდინაციის გამოცდილება

NAP-ის განხორციელების წარმატება მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია სხვადასხვა სექტორის თანამშრომლობაზე. შეფასებამ აჩვენა, რომ CCD-ს უკვე გააჩნია უწყებათაშორისი თანამშრომლობის ორგანიზების პრაქტიკული გამოცდილება. სამმართველო რეგულარულად თანამშრომლობს სხვადასხვა სამინისტროებთან, საჯარო უწყებებთან, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და განვითარების პარტნიორებთან, რაც ქმნის მნიშვნელოვან ინსტიტუციურ კაპიტალს NAP-ის სამომავლო კოორდინაციისთვის.

10.4. კლიმატის პოლიტიკისა და ადაპტაციის საკითხებზე დაგროვილი ცოდნა

სამმართველოს თანამშრომლებს გააჩნიათ მნიშვნელოვანი ცოდნა კლიმატის პოლიტიკის, ადაპტაციისა და კლიმატის ცვლილების მართვის საკითხებზე. NAP-ის პროცესის ფარგლებში CCD უკვე აქტიურად არის ჩართული ადაპტაციის პოლიტიკის განვითარებაში, სექტორული თანამშრომლობის პროცესებში, კლიმატის ცვლილების რისკების განხილვაში, საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებასა და კლიმატის ცვლილების საკითხების პოლიტიკურ დოკუმენტებში ინტეგრირების პროცესში.

10.5. CCC-ის მხარდაჭერის პოტენციალი

შეფასების შედეგად დადგინდა, რომ CCD-ს უკვე გააჩნია ის ძირითადი ფუნქციური და ინსტიტუციური შესაძლებლობები, რომლებიც აუცილებელია CCC-ის სამდივნო ფუნქციის შესასრულებლად - პოლიტიკის კოორდინაციის გამოცდილება, სხვადასხვა უწყებასთან კომუნიკაციის პრაქტიკა, კლიმატის პოლიტიკის სფეროში დაგროვილი ცოდნა,

საერთაშორისო პროცესებში მონაწილეობის გამოცდილება და ანგარიშგებისა და საკონსულტაციო პროცესების მხარდაჭერის გამოცდილება. აღნიშნული შესაძლებლობები ქმნის მყარ საფუძველს NAP-ის გრძელვადიანი კოორდინაციისთვის.

10.6. განვითარების შესაძლებლობები

მიუხედავად არსებული ძლიერი საფუძვლისა, NAP-ის განხორციელების ეტაპზე მნიშვნელოვნად გაიზრდება როგორც ინფორმაციის მოცულობა, ისე კოორდინაციისა და მონიტორინგის საჭიროებები. შესაბამისად, არსებული ინსტიტუციური შესაძლებლობები საჭიროებს შემდგომ განვითარებას, განსაკუთრებით NAP-ის განხორციელების კოორდინაციის, შედეგების მონიტორინგისა და ანგარიშგების, მონაცემთა ანალიზისა და პროგრესის შეფასების და ციფრული ინსტრუმენტების გამოყენების მიმართულებით. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ აღნიშნული საჭიროებები ეფუძნება არა შესაძლებლობების ნაკლებობას, არამედ NAP-ის პროცესის მასშტაბის ზრდას და CCD-ის ფუნქციების გაფართოებას.

11. შესაძლებლობების გაძლიერების პრიორიტეტული მიმართულებები

შეფასების შედეგები ადასტურებს, რომ კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) გააჩნია მნიშვნელოვანი ინსტიტუციური საფუძველი კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის შესასრულებლად. ამასთან, NAP-ის განხორციელების ეტაპზე მნიშვნელოვნად გაიზრდება როგორც საკოორდინაციო ფუნქციების მოცულობა, ისე მონიტორინგისა და ანგარიშგების მოთხოვნები.

შეფასების საფუძველზე გამოიკვეთა სამი ურთიერთდაკავშირებული მიმართულება, რომელთა გაძლიერება მნიშვნელოვანია სამდივნო ფუნქციის ეფექტიანი განხორციელებისთვის: ადამიანური რესურსების განვითარება, ციფრული ინსტრუმენტებისა და მონაცემთა მართვის შესაძლებლობების გაძლიერება და ტექნიკური და ანალიტიკური შესაძლებლობების შემდგომი განვითარება. აღნიშნული მიმართულებები არ უნდა განიხილებოდეს როგორც დამოუკიდებელი კომპონენტები - მათი ერთობლივი განვითარება აუცილებელია იმისათვის, რომ კლიმატის ცვლილების სამმართველომ (CCD) შეძლოს NAP-ის განხორციელების პროცესის გრძელვადიანი მხარდაჭერა.

11.1. ადამიანური რესურსების გაძლიერება

NAP-ის განხორციელების პროცესის სპეციფიკა მნიშვნელოვნად განსხვავდება მისი შემუშავების ეტაპისგან. განხორციელების ფაზაში განსაკუთრებით იზრდება ინფორმაციის ნაკადების მართვის, სამუშაო ჯგუფების კოორდინაციის, პროგრესის მონიტორინგისა და ანგარიშგების საჭიროება. შეფასების შედეგად გამოიკვეთა, რომ არსებული ფუნქციების პარალელურად აღნიშნული პასუხისმგებლობების ეფექტიანად შესრულებისათვის მიზანშეწონილია კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება მინიმუმ ორი დამატებითი პროფესიული პოზიციის შექმნის გზით.

ერთ-ერთი პოზიცია მიზანშეწონილია ფოკუსირებული იყოს NAP-ის განხორციელების კოორდინაციაზე, სექტორულ სამუშაო ჯგუფებთან თანამშრომლობაზე, კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო საქმიანობის მხარდაჭერასა და უწყებათაშორისი კომუნიკაციის უზრუნველყოფაზე. მეორე პოზიცია მიზანშეწონილია ორიენტირებული იყოს NAP-ის განხორციელების მონიტორინგზე, შედეგების ინდიკატორების შეფასებაზე, მონაცემთა ანალიზსა და ანგარიშგების პროცესის მხარდაჭერაზე. აღნიშნული მიდგომა ხელს შეუწყობს პასუხისმგებლობების უფრო ეფექტიან განაწილებას, შეამცირებს ინსტიტუციურ რისკებს და უზრუნველყოფს პროცესის მდგრადობას პროექტის დასრულების შემდეგ.

11.2. ციფრული შესაძლებლობების გაძლიერება - NAP-MIS

NAP-ის განხორციელების პროცესში ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი გამოწვევა იქნება სხვადასხვა სექტორში მიმდინარე საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის სისტემური შეგროვება, კონსოლიდაცია და ანალიზი. ამ მიზნით მიზანშეწონილია სპეციალიზებული ციფრული პლატფორმის - NAP Management Information System (NAP-MIS) - შექმნა.

NAP-MIS უნდა განიხილებოდეს როგორც NAP-ის განხორციელების მონიტორინგის, კოორდინაციისა და ანგარიშგების ინსტრუმენტი. მისი ფუნქცია იქნება პასუხისმგებელი უწყებების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის ცენტრალიზებული თავმოყრა, შედეგების ინდიკატორების მონიტორინგი, პროგრესის შეფასება და კლიმატის ცვლილების საბჭოსთვის (CCC) საჭირო ანალიტიკური ინფორმაციის მომზადების მხარდაჭერა. სისტემის დეტალური კონცეპტუალური ჩარჩო წარმოდგენილია დანართ 9-ში. გრძელვადიან პერსპექტივაში NAP-MIS შეიძლება ჩამოყალიბდეს როგორც საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის განხორციელების, მონიტორინგისა და შეფასების ერთ-ერთი ძირითადი ინსტრუმენტი.

11.3. ტექნიკური და ანალიტიკური შესაძლებლობების გაძლიერება

კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) არსებული გამოცდილება ქმნის მნიშვნელოვან საფუძველს NAP-ის პროცესის კოორდინაციისთვის. თუმცა განხორციელების ეტაპზე გაიზრდება მოთხოვნა ისეთ ფუნქციებზე, რომლებიც უკავშირდება შედეგების შეფასებას, მონაცემთა ანალიზს და გადაწყვეტილებებისათვის საჭირო მტკიცებულებების მომზადებას. განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ისეთ მიმართულებებს, როგორიცაა:

- ადაპტაციის შედეგების შეფასება;
- კლიმატის რისკებისა და მოწყვლადობის ანალიზი;
- მონიტორინგისა და შეფასების სისტემების გამოყენება;
- ადაპტაციის ინდიკატორების ინტერპრეტაცია;
- ეკონომიკური შეფასებები;
- სივრცითი მონაცემებისა და GIS ინსტრუმენტების გამოყენება;
- კლიმატის დაფინანსებასთან დაკავშირებული საკითხები.

შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებები მიზანშეწონილია ეფუძნებოდეს პრაქტიკულ სწავლებას, სამუშაო პროცესში ცოდნის გადაცემასა და რეალური ინსტრუმენტების გამოყენებას.

12. ფუნქციების გამიჯვნა NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების ეტაპებზე

საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) პროცესის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი თავისებურება არის ის, რომ პროცესის სხვადასხვა ეტაპზე განსხვავებულია როგორც პასუხისმგებლობები, ისე ინსტიტუციური როლები. NAP-ის შემუშავების ეტაპი ძირითადად ეფუძნება სპეციალიზებულ ტექნიკურ და ანალიტიკურ სამუშაოებს, ხოლო კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) ამ ეტაპზე უზრუნველყოფს პროცესის ინსტიტუციურ ხელმძღვანელობას, შესაბამის უწყებებთან კოორდინაციას, სამუშაო ჯგუფების საქმიანობის მხარდაჭერას, კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) ჩართულობის უზრუნველყოფას და შემუშავებული პროდუქტების პოლიტიკურ და ინსტიტუციურ სისტემაში ინტეგრირებას.

სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, NAP-ის შემუშავების ფაზაში კონსულტანტთა გუნდი წარმოადგენს პროცესის ტექნიკურ განმახორციელებელს, ხოლო კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) - პროცესის ინსტიტუციურ მფლობელსა და კოორდინატორს. აღნიშნული მოდელი სრულად შეესაბამება საერთაშორისო პრაქტიკას, სადაც NAP-ის შემუშავებისას ტექნიკური ანალიზები ხშირად ხორციელდება გარე ექსპერტების მხარდაჭერით, ხოლო პროცესის მფლობელობა და სტრატეგიული მიმართულებების განსაზღვრა რჩება პასუხისმგებელი სახელმწიფო ინსტიტუციის კომპეტენციაში.

NAP-ის დამტკიცებისა და განხორციელების ეტაპზე ინსტიტუციური როლები ნაწილობრივ იცვლება - ძირითადი აქცენტი გადადის არა ახალი ანალიზების მომზადებაზე, არამედ გეგმის განხორციელების კოორდინაციაზე, პროგრესის მონიტორინგზე, ანგარიშგებაზე, სექტორული უწყებების საქმიანობის შეჯერებასა და მიღწეული შედეგების შეფასებაზე. შესაბამისად, განხორციელების ფაზაში კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD) ხდება პროცესის მთავარი კოორდინატორი და კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის ძირითადი განმახორციელებელი.

ცხრილი 1 ფუნქციების განაწილება NAP-ის ორ ეტაპზე:

ფუნქცია	NAP-ის შემუშავების ეტაპი	NAP-ის განხორციელების ეტაპი
კლიმატის რისკებისა და მოწყვლადობის შეფასება	კონსულტანტთა გუნდი	საჭიროებისამებრ გარე ექსპერტიზა
სექტორული ანალიზები	კონსულტანტთა გუნდი	შესაბამისი სექტორული უწყებები
NAP დოკუმენტის მომზადება	კონსულტანტთა გუნდი	—
სამუშაო ჯგუფების ტექნიკური ფასილიტაცია	კონსულტანტთა გუნდი	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)

ფუნქცია	NAP-ის შემუშავების ეტაპი	NAP-ის განხორციელების ეტაპი
CCC-ის მხარდაჭერა	CCD + კონსულტანტი	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
უწყებათაშორისი კოორდინაცია	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
პროგრესის მონიტორინგი	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
ანგარიშგება	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
NAP-ის განახლება	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)

ამრიგად, NAP-ის პროცესის წარმატება მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ რამდენად ეფექტიანად მოხდება ფუნქციების ეტაპობრივი ტრანზიცია კონსულტანტთა გუნდიდან კლიმატის ცვლილების სამმართველოზე (CCD). ამ გადასვლის პროცესში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ცოდნისა და ინსტრუმენტების ეტაპობრივ გადაცემას. NAP-ის შემუშავების პროცესში შექმნილი მეთოდოლოგიები, მონაცემთა ბაზები, მონიტორინგის ინსტრუმენტები, ანგარიშგების ფორმატები და ანალიტიკური მიდგომები უნდა ინტეგრირდეს სამმართველოს ყოველდღიურ საქმიანობაში.

13. ინსტიტუციური მდგრადობის უზრუნველყოფა

NAP-ის პროცესის გრძელვადიანი წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ეფექტიანად მოხდება პროექტის ფარგლებში დაგროვილი ცოდნის, გამოცდილებისა და ინსტრუმენტების ინტეგრირება კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ყოველდღიურ საქმიანობაში. შეფასების შედეგად გამოიკვეთა, რომ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ინსტიტუციური მეხსიერების შენარჩუნებას და ცოდნის სისტემურ გადაცემას.

მნიშვნელოვანია, რომ NAP-ის პროცესში მომზადებული მეთოდოლოგიები, ანალიტიკური ინსტრუმენტები, სამუშაო ფორმატები და მონაცემთა ბაზები დარჩეს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) განკარგულებაში და გამოყენებულ იქნეს შემდგომ საქმიანობაში. ამასთან, კონსულტანტთა გუნდის მიერ განხორციელებული შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებები უნდა იყოს ორიენტირებული არა მხოლოდ ტრენინგების ჩატარებაზე, არამედ პრაქტიკული უნარების განვითარებაზე, რათა სამმართველომ დამოუკიდებლად შეძლოს პროცესის გაგრძელება პროექტის დასრულების შემდეგ.

14. განვითარების პერსპექტივები

NAP-ის განხორციელება ქმნის მნიშვნელოვან შესაძლებლობას კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) ინსტიტუციური როლის შემდგომი გაძლიერებისთვის. სამდღივო ფუნქციის ეფექტიანი შესრულება, პროგრესის მონიტორინგის მექანიზმების განვითარება და

NAP-MIS პლატფორმის ამოქმედება საშუალებას მისცემს კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) კიდევ უფრო აქტიურად შეასრულოს ეროვნული საკოორდინაციო ცენტრის ფუნქცია კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის საკითხებში.

აღნიშნული განვითარება ხელს შეუწყობს როგორც ეროვნული პოლიტიკის გაუმჯობესებას, ასევე საერთაშორისო პარტნიორებთან თანამშრომლობის გაძლიერებას, რაც მომავალში გაზრდის საქართველოს შესაძლებლობას ეფექტიანად დაგეგმოს, განახორციელოს და შეაფასოს კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის ღონისძიებები.

15. საერთო დასკვნა

წინამდებარე დოკუმენტმა ორი ურთიერთდაკავშირებული პერსპექტივიდან განიხილა კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) როლი კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის კონტექსტში. ნაწილმა I განსაზღვრა, თუ რა ფუნქციები, პრინციპები და სამუშაო პროცესები უნდა ახორციელოს CCD-მ საბჭოს მხარდასაჭერად. ნაწილმა II შეაფასა, თუ რამდენად მზადაა სამმართველო ამჟამად ამ ფუნქციების შესასრულებლად და რა დამატებითი ღონისძიებებია საჭირო.

შეფასება ადასტურებს, რომ კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) გააჩნია მყარი ინსტიტუციური საფუძველი - პოლიტიკის კოორდინაციის მრავალწლიანი გამოცდილება, საერთაშორისო პროცესებში მონაწილეობა, უწყებათაშორისი თანამშრომლობის პრაქტიკა და კლიმატის პოლიტიკის სფეროში დაგროვილი ცოდნა, კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) სამდივნო ფუნქციის შესასრულებლად და საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის (NAP) განხორციელების პროცესის მხარდასაჭერად.

ამასთან, NAP-ის განხორციელების ეტაპზე მნიშვნელოვნად გაიზარდა როგორც კოორდინაციის, ისე მონიტორინგისა და ანგარიშგების ფუნქციების მოცულობა. შესაბამისად, მიზანშეწონილია კლიმატის ცვლილების სამმართველოს (CCD) შესაძლებლობების შემდგომი გაძლიერება სამი ურთიერთდაკავშირებული მიმართულებით: ადამიანური რესურსების გაძლიერება (მინიმუმ ორი დამატებითი პროფესიული პოზიცია), ციფრული ინსტრუმენტების განვითარება (NAP-MIS პლატფორმა) და ტექნიკური და ანალიტიკური შესაძლებლობების გაძლიერება.

აღნიშნული ღონისძიებების განხორციელება - ნაწილი I-ში აღწერილი სამდივნო ფუნქციის სახელმძღვანელო პრინციპებთან ერთად შექმნის მდგრად ინსტიტუციურ საფუძველს, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს ადაპტაციის ეროვნული გეგმის ეფექტიან განხორციელებას, პროგრესის მონიტორინგს, ანგარიშგებასა და მომავალში პოლიტიკის განახლების პროცესის მხარდაჭერას.

დანართი 1. CCC-ის სხდომის დღის წესრიგის შაბლონი

სხდომის დასახელება:

თარიღი:

დრო:

ფორმატი (პირისპირ / ონლაინ / ჰიბრიდული):

ადგილი:

მომზადებულია: კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD):

სხდომის მიზანი

მოკლედ მიეთითება, რა საკითხის განხილვას, გადაწყვეტილების მიღებას ან პროგრესის შეფასებას ემსახურება სხდომა.

დღის წესრიგი

დრო	საკითხი	მომხსენებელი	მოსალოდნელი შედეგი
	გახსნა და დღის წესრიგის დამტკიცება		დღის წესრიგი დამტკიცებულია
	NAP-ის განხორციელების პროგრესის მიმოხილვა		ინფორმაცია მიღებულია
	სამუშაო ჯგუფების რეკომენდაციების განხილვა		რეკომენდაციები განხილულია
	გადაწყვეტილებების მიღება		გადაწყვეტილებები განსაზღვრულია
	შემდგომი ნაბიჯები		პასუხისმგებლობები და ვადები შეთანხმებულია

სხდომისთვის მოსამზადებელი მასალები

- მოკლე პროგრესის ანგარიში;
- სამუშაო ჯგუფების რეკომენდაციები;
- გადაწყვეტილებების მონიტორინგის განახლებული რეესტრი;
- განსახილველი საკითხების მოკლე ანალიტიკური ცნობა.

დანართი 2. CCC-ის გადაწყვეტილებების მონიტორინგის რეესტრის შაბლონი

N	გადაწყვეტილება / დავალება	პასუხისმგებელი უწყება	საკონტაქტო პირი	ვადა	შესრულების სტატუსი	შენიშვნა
1					შესრულებულია / მიმდინარეობს / ვადაგადაცილებულია / საჭიროებს დამატებით განხილვას	
2					შესრულებულია / მიმდინარეობს / ვადაგადაცილებულია / საჭიროებს დამატებით განხილვას	
3					შესრულებულია / მიმდინარეობს / ვადაგადაცილებულია / საჭიროებს დამატებით განხილვას	

სტატუსების განმარტება

შესრულებულია - გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული ქმედება დასრულებულია.

მიმდინარეობს - ქმედება შესრულების პროცესშია და ვადებში ჯდება.

ვადაგადაცილებულია - შესრულების ვადა გასულია და საჭიროა დამატებითი რეაგირება.

საჭიროებს დამატებით განხილვას - საკითხი საჭიროებს CCC-ის დამატებით გადაწყვეტილებას ან განმარტებას.

დანართი 3. CCC-ის წლიური სამუშაო გეგმის შაბლონი

წელი:

მომზადებულია: კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD):

წლიური პრიორიტეტები

წლის განმავლობაში კლიმატის ცვლილების საბჭოს (CCC) საქმიანობა ფოკუსირებული იქნება შემდეგ პრიორიტეტებზე:

- NAP-ის განხორციელების პროგრესის განხილვა;
- სამუშაო ჯგუფების რეკომენდაციების განხილვა;
- სექტორული კოორდინაციის გაძლიერება;
- მონიტორინგისა და ანგარიშგების შედეგების განხილვა;
- NAP-ის განახლებისთვის საჭირო საკითხების იდენტიფიცირება.

სამუშაო გეგმა

კვარტალი	ძირითადი საკითხი	მოსამზადებელი მასალა	პასუხისმგებელი მხარე	მოსალოდნელი შედეგი
I კვარტალი	წინა წლის პროგრესის განხილვა	წლიური პროგრესის ანგარიში	CCD	პროგრესი შეფასებულია
II კვარტალი	სამუშაო ჯგუფების რეკომენდაციები	სამუშაო ჯგუფების ანგარიშები	სამუშაო ჯგუფები / CCD	რეკომენდაციები განხილულია
III კვარტალი	NAP-ის განხორციელების გამოწვევები	საკითხის ანალიტიკური ცნობა	CCD	გამოწვევები იდენტიფიცირებულია
IV კვარტალი	მომდევნო წლის პრიორიტეტები	შემაჯამებელი ანგარიში	CCD	სამუშაო პრიორიტეტები შეთანხმებულია

დანართი 4. სამუშაო ჯგუფის მოკლე ანგარიშის შაბლონი

სამუშაო ჯგუფი:

საანგარიშო პერიოდი:

მომზადებულია:

წარდგენის თარიღი:

1. საანგარიშო პერიოდში განხილული საკითხები

მოკლედ აღიწერება სამუშაო ჯგუფის მიერ განხილული ძირითადი საკითხები.

2. ძირითადი რეკომენდაციები

- რეკომენდაცია 1
- რეკომენდაცია 2
- რეკომენდაცია 3

3. NAP-ის განხორციელებასთან დაკავშირებული პროგრესი

მოკლედ აღიწერება შესაბამის სექტორში განხორციელებული ან მიმდინარე ღონისძიებები.

4. გამოვლენილი გამოწვევები

- გამოწვევა 1
- გამოწვევა 2

5. საკითხები, რომლებიც საჭიროებს CCC-ის განხილვას

საკითხი	რატომ საჭიროებს საბჭოს განხილვას

დანართი 5. მოკლე პოლიტიკის ცნობის შაბლონი CCC-სთვის

საკითხის დასახელება:

მომზადებულია: კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD):

თარიღი:

1. საკითხის მოკლე აღწერა

მოკლედ აღიწერება საკითხის არსი და რატომ არის ის მნიშვნელოვანი.

2. კავშირი NAP-ის განხორციელებასთან

აისახება, როგორ უკავშირდება საკითხი NAP-ის მიზნებს, ღონისძიებებს ან ინდიკატორებს.

3. ძირითადი მიგნებები

- მიგნება 1
- მიგნება 2
- მიგნება 3

4. გადასაწყვეტი საკითხი

მკაფიოდ მიეთითება, რა გადაწყვეტილება ან მიმართულება არის საჭირო CCC-სგან.

5. რეკომენდებული შემდგომი ნაბიჯები

- შემდგომი ნაბიჯი 1
- შემდგომი ნაბიჯი 2
- შემდგომი ნაბიჯი 3

დანართი 6. შესაძლებლობების ხარვეზების შეფასების მატრიცა (Capacity Gap Assessment Matrix)

ფუნქციური სფერო	არსებული შესაძლებლობა	სასურველი შესაძლებლობა	ხარვეზის შეფასება	რეკომენდებული ღონისძიება
CCC-ის კოორდინაცია	CCD-ს აქვს კოორდინაციის გამოცდილება	რეგულარული და სისტემური სამდივნო ფუნქცია	საშუალო	პასუხისმგებლობების ფორმალიზაცია
სამუშაო ჯგუფების კოორდინაცია	მიმდინარეობს პროექტის ფარგლებში	მუდმივი ინსტიტუციური მექანიზმი	მაღალი	NAP კოორდინატორის ფუნქციის გაძლიერება
NAP-ის განხორციელების მონიტორინგი	შეზღუდული შესაძლებლობა	შედეგებზე დაფუძნებული მონიტორინგის სისტემა	მაღალი	მონიტორინგისა და ანგარიშგების სპეციალისტის ფუნქცია
პროგრესის ანგარიშგება	ნაწილობრივ არსებობს	სტანდარტიზებული ანგარიშგება	საშუალო	ანგარიშგების ფორმატების შემუშავება
მონაცემთა ანალიზი	საშუალო	სისტემური ანალიზი და შეფასება	საშუალო	ტექნიკური ტრენინგები
ინფორმაციის მართვა	დოკუმენტური ფორმატები	ციფრული კოორდინაციის სისტემა	მაღალი	NAP-MIS პლატფორმა
ცოდნის შენარჩუნება	პროექტზე დამოკიდებული	ინსტიტუციონალიზებული პროცესი	საშუალო	ცოდნის გადაცემის პროგრამა

დანართი 7. ფუნქციების განაწილების მატრიცა NAP-ის შემუშავებისა და განხორციელების ეტაპებზე

იხ. თავი 12-ის ანალიზი. ცხრილი ქვემოთ იმეორებს ფუნქციების განაწილებას მოსახერხებელი ცალკე მითითებისთვის.

ფუნქცია	NAP-ის შემუშავების ეტაპი	NAP-ის განხორციელების ეტაპი
კლიმატის რისკებისა და მოწყვლადობის შეფასება	კონსულტანტთა გუნდი	საჭიროებისამებრ გარე ექსპერტიზა
სექტორული ანალიზები	კონსულტანტთა გუნდი	შესაბამისი სექტორული უწყებები
NAP დოკუმენტის მომზადება	კონსულტანტთა გუნდი	—
სამუშაო ჯგუფების ტექნიკური ფასილიტაცია	კონსულტანტთა გუნდი	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
CCC-ის მხარდაჭერა	CCD + კონსულტანტი	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
უწყებათაშორისი კოორდინაცია	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
პროგრესის მონიტორინგი	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
ანგარიშგება	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)
NAP-ის განახლება	კონსულტანტთა გუნდის მხარდაჭერით	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)

დანართი 8. CCD-ის შესაძლებლობების გაძლიერების სამოქმედო გეგმა

ლონისძიება	მოსალოდნელი შედეგი	პასუხისმგებელი მხარე	ვადა
NAP-ის კოორდინაციაზე პასუხისმგებელი დამატებითი პროფესიული პოზიციის შექმნა	გაუმჯობესებული კოორდინაცია	MEPA	მოკლევადიანი
მონიტორინგისა და ანგარიშგების მიმართულებით დამატებითი პროფესიული პოზიციის შექმნა	გაუმჯობესებული მონიტორინგი და ანგარიშგება	MEPA	მოკლევადიანი
NAP-MIS სისტემის კონცეფციის მომზადება	სისტემის განვითარების საფუძველი	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)	მოკლევადიანი
NAP-MIS სისტემის განვითარება	ცენტრალიზებული მონიტორინგი და კოორდინაცია	MEPA / პარტნიორები	საშუალოვადიანი
შედეგებზე დაფუძნებული მონიტორინგის ტრენინგი	ტექნიკური შესაძლებლობების გაძლიერება	პარტნიორები	საშუალოვადიანი
GIS და სივრცითი ანალიზის ტრენინგი	გაუმჯობესებული ანალიტიკური შესაძლებლობები	პარტნიორები	საშუალოვადიანი
ცოდნის გადაცემის პროგრამის განხორციელება	ინსტიტუციური მდგრადობა	კონსულტანტთა გუნდი	პროექტის განმავლობაში
სამდივნო ფუნქციის პერიოდული შეფასება	უწყვეტი გაუმჯობესება	კლიმატის ცვლილების სამმართველო (CCD)	ყოველწლიურად

დანართი 9. NAP-MIS (NAP Management Information System) სისტემის კონცეპტუალური ჩარჩო

მიზანი

NAP-MIS წარმოადგენს NAP-ის განხორციელების მონიტორინგის, კოორდინაციისა და ანგარიშების მხარდაჭერის ინსტრუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს სხვადასხვა პასუხისმგებელი უწყებიდან მიღებული ინფორმაციის ცენტრალიზებულ თავმოყრას და ანალიზს.

ძირითადი ფუნქციური კომპონენტები

1. ღონისძიებების მონიტორინგის მოდული

- NAP-ის ღონისძიებების რეესტრი;
- პასუხისმგებელი უწყებების განსაზღვრა;
- შესრულების სტატუსის განახლება;
- ვადების კონტროლი.

2. ინდიკატორების მონიტორინგის მოდული

- შედეგების ინდიკატორების ბაზა;
- მონაცემთა პერიოდული განახლება;
- პროგრესის შეფასება;
- ტენდენციების ანალიზი.

3. ანგარიშების მოდული

- კვარტალური ანგარიშები;
- წლიური ანგარიშები;
- CCC-ის სხდომებისათვის ანგარიშები;
- საერთაშორისო ანგარიშების მხარდაჭერა.

4. GIS და ვიზუალიზაციის მოდული

- რეგიონული პროგრესის რუკები;
- სივრცითი ანალიზი;
- მოწყვლადი ტერიტორიების ვიზუალიზაცია.

5. ცოდნის მართვის მოდული

- NAP-ის დოკუმენტების არქივი;
- სამუშაო ჯგუფების მასალები;
- კვლევები და შეფასებები;
- სახელმძღვანელოები და მეთოდოლოგიები.